

1Sa 8. Salvátor 14.7.'24

Když Samuel zestárl, ustanovil Izraeli za soudce své syny. Jméno jeho prvorozeného syna bylo Jóel a jméno druhého Abijáš; byli soudci v Beer-šebě. Jeho synové však nechodili jeho cestou, ale propadli lakotě, brali úplatky a převraceli právo. Všichni izraelští starší se tedy shromáždili a přišli k Samuelovi do Rámy. Řekli mu: „Hle, ty jsi už starý a tvoji synové nechodí tvou cestou. Dosad' nyní nad námi krále, aby nás soudil, jako je tomu u všech národů.“ Ale Samu-elovi se to nelíbilo, že řekli: „Dej nám krále, aby nás soudil.“ I modlil se Samuel k Hospodinu.

A Hospodin Samuelovi odpověděl: „Uposlechni lid ve všem, co od tebe žádají. Vždyť nezavrhlí tebe, ale zavrhlí mne, abych nad nimi nekraloval. Všim, co dělali ode dne, kdy jsem je vyvedl z Egypta, až dodnes, dokazují, že mě opustili a že slouží jiným bohům; tak jednají i vůči tobě.

Teď však je uposlechni, ale důrazně je varuj a oznam jim právo krále, který nad nimi bude kralovat.“

Samuel pověděl všechna Hospodinova slova lidu, těm, kteří od něho žádali krále. Pravil: „Toto bude právo krále, který nad vámi bude kralovat: Vezme vám syny a zařadí je ke svému vozatajstvu a jezdeckvu, aby běhali před jeho vozem.

Ustanoví si velitele nad tisíci a nad sty a další, aby pro něho obstarávali orbu a sklizeň, a další, aby pro něho zhotovovali válečnou výzbroj a výstroj jeho vozů. Také dcery vám vezme za mastičkářky, kuchařky a pekařky. Vezme vám nejlepší pole, vinice a olivové háje a dá je svým služebníkům. Z vašich výmlatů a vinic bude vybírat desátky a bude je dávat svým dvořanům a služebníkům. Vezme vám otroky a otrokyně a nejlepší jinochy i osly, aby pro něho pracovali. Bude vybírat desátky z vašich stád, a stanete se jeho otroky. A přijde den, kdy budete úpět kvůli svému králi, kterého jste si vyvolili, ale Hospodin vám onoho dne neodpoví.“

Lid však odmítl Samuela uposlechnout. Prohlásili: „Nikoli. Ať je nad námi král! I my chceme být jako všechny ostatní národy. Náš král nás bude soudit a bude před námi vycházet a povede naše boje.“ Samuel všechna slova lidu vyslechl a přednesl je Hospodinu. Hospodin Samuelovi pravil:

„Uposlechni je a ustanov jim krále.“

CHCEME KRÁLE! - křičí shromáždění Božího lidu.

Chceme lídra, který nás bude pevnou rukou chránit i rozsuzovat! Chceme záštitu, viditelnou, reprezentativní, všeobecně respektovanou. Takhle to přednesli izraelští starší i všichni li starému Samuelovi.

Tomu Samuelovi, co už jako dítě odpověděl na Hospodinovo zavolání a pak celý život vytrvale dřel a piplal se s dětmi Izraele, aby uprostřed toho lidu vanul duch svobody, aby obnovil důvěru v jejich Boha, věrnost jejich Vysvoboditeli, jejich Salvátoru. A teď, na stará kolena sklízí tuhle nevděčnou odezvu. Odezvu malověry, ne-li rovnou nevíry. Protože, jak to volání rozčileného shromáždění pokračuje? Chceme krále, **jako mají** všichni gójové, **všichni pohané okolo!**

Ona touha po silném lídrovi, který bude záštitou bezpečí i spravedlnosti, nevyrůstá tedy z přesvědčení (hluboce na Písmem promyšleného), že tudy se má dál ubírat cesta Hospodina a jeho lidu. Právě naopak, volání po králi je projevem **přízpusobivosti pohanskému okolí**. Místo, co by se shromáždění starších Božího lidu, jakýsi parlament či sborové shromáždění, ptalo, jak to udělat, abychom zůstali lidem zvláštním, jedinečnými svědky jedinečného dárcce svobody a lidskosti, místo toho slepě přebírají model zavedený u pohanů. S krátkozrakým přesvědčením, že to vyřeší jejich problém. Vždyť to takhle mají všichni okolo.

Vybral jsem tenhle text, abych se s vámi podělil o jeden z příběhů, které nás budou násl. týden provázet prvním salvátorským táborem. Děti budou tuhle scénu ztvárňovat jako divadlo, a jsme napjatí, do jakého scénáře tu scénu rozvinou. Ale on má ten příběh docela aktuální vazby – na situaci nejen v tomhle východoevropském, resp. post-komunistickém koutě světa. Nejen v tomhle koutě světa se totiž šíří stále hlasitější volání po vládě pevné ruky, resp. po silném lídrovi. Je za tím ztráta navykklých jistot, strach co přinese budoucnost, ale také zkušenost zranitelnějších spoluobčanů, že na jejich potřebnost silní a zajištění kašlou (často zvysoka). A také zjištění, že život ve svobodě a demokracii nepřináší každému stejně práv a šancí a perspektiv.

Jenže, do role oněch lídrů, kteří se tváří, že mají ty správné recepty, se pasují především všelijaké oligarchické figury. Řešení nabízejí populistické obludy, pod jejichž vládou dřív či později zjistíš, že novým životním perspektivám nejen neuprostraní, ale naopak šrouby utáhnou, aby se o to pevněji usadili na trůnu své moci. A když se jich někdo zeptá, co ty jejich sliby, poukážou akorát tak na nějakého vymyšleného nepřítele. (Realizaci v nejdopudivější, či spíš už nejhrůznější podobě vidíme v té velké zemi na východě, ale v trochu maskovanější podobě i leckde v Evropě, a teď to hrozí i za oceánem).

Přičemž příběh o starém Samuelovi si důkladně všímá i toho, **z čeho se volání CHCEME KRÁLE! rodí**, čím se na něj zadělává: Začíná to tím, že Samuel na stará kolena předal svůj úkol soudit Izrael svým synům. Jména jim dal vyznavačská, *Jo-el = Hospodin je Bůh a Aví-jah = Můj otec je Hospodin*. A se jmény jim bezpochyby předal i své zakořenění v naslouchání tomu, co chce teď a tady Hospodin. Jenže synové předaný kurz nerespektovali, právě naopak. Svěřený úkol dát každému což jeho jest, a především zastávat se slabších proti silnějším (resp. chudších proti všelijakým zbohatlíkům a místním bossům) – tenhle úkol si vyložili jako možnost jak bezpracně zbohatnout. A právo těch, jichž se měli zastávat, ohýbali ve prospěch těch, kdo jim dal zrovna větší úplatek (nebo si zaplatil vychytralejšího advokáta).

Podle některých znalců vykazuje Izrael doby soudců (resp. vyprávění tohoto dílu starozákonní dějepřavy) rysy před-demokratické samosprávy. Ale právě samo-správné společenství, kde přestane platit rovnost před zákonem, začne bohužel často volat po vládě silné ruky. V iluzi, že ty bolavé problémy, co dopadají jen na některé, vyřeší. A tak zástupci v tom shromáždění volají po rychlé změně, po vládě pevné ruky: **CHCEME KRÁLE!**

Samuel si jde, možná trochu zhrzeně, čeho se to od dětí Izraele na stará kolena dočkal, **postěžovat Hospodinu**. Slyší ovšem odpověď, překvapivou i pro něj: *Poslechni hlas lidu*. Ne ovšem proto, že hlas lidu = hlas Boží. Poslechni hlas lidu, ale než je uposlechněš, zaposlouchej se do toho, co v tom volání slyší tvůj Bůh. V té touze po viditelné a všeobecně uznávané vládě pevné ruky, po královské instituci, v tom volání zaznívá ještě něco úplně jiného: **Nepohrdli tebou, ale MNOU**. Pohrdli Hospodinem, královským dárcem svobody a lidskosti. Zas jednou se nahlas ozvalo jejich staré modlářství.

Boží odpověď tu má distanc. Hospodin neříká „můj lid“, ale ONÍ. Děti Izraele přestali být mými dětmi. Projevila se jejich touha po bozích cizích. I když teď nevolají po Bálovi či Aštoretě, v onom volání po králi, jako mají ostatní okolo,

se projevuje oddanost falešným autoritám. Na první – Boží místo si postavili svou představu (či iluzi), jak to má být, a svého Boha fakticky opustili. Touha po viditelné pozemské autoritě vytěsnila či nahradila touhu po nebeském Otcí. Po tom, který jediný je od začátku Dárcem a ručitelem příběhu spásy.

Tak jim toho krále nabídní, ale **nejdřív je varuj**. Ať vědí, do čeho jdou, a nevymlouvají se, že je nikdo nevaroval. A následuje katalog, čím vším zatíží král své izraelské poddané, katalog jak okopírovaný z toho, jak to pak chodilo nejen v Izraeli, ale právě i u těch okolních národů: Bude vám rekvírovat syny do vojska a dcery jako posluhovačky, budete mu odvádět desátek z úrod i dobytka, robotovat na jeho stavbách a pozemcích... Zkrátka to zanedlouho bude nejvíc ze všeho připomínat poměry pod bičem faraona v Egyptě, onom příslovečném domě otroctví. Ještě pořád ho chcete, toho krále? Chceme krále, volá jako jeden muž teď už celoizraelské shromáždění. Ať žije doba královská! Konečně budeme jako pohaní okolo. Soudit nás bude král, a nebudeme už vycházet a vcházet s Hospodinovým pozhledáním, ale pod záštitou našeho krále!

Takhle neposlechli hlas svědka Boha svobody a lidskosti, starého Samuele, a Hospodin odpověděl: Uposlechni to jejich přání, a ustanov jim krále. Ať tedy mají, co chtějí.

Kdy si tenhle, vlastně dost smutný příběh, začal lid staré smlouvy vyprávět? V babylonském zajetí. Poté, co se dlouholeté spoléhání na krále ukázalo definitivně jako liché, a zkázonosné. Nejenže králové (včetně těch z rodu slavného Davida) nebyli až na výjimky ručiteli práva, ale onomu převrácení práva a nadřování mocným proti slabším dali ještě ostřejší grády. Vypravěč starozákonní dějepřavy chce totiž tímhle příběhem dát celé neslavné době královské, sebe-kritické, kající předznamenání: Už tehdy, na začátku jsme udělali totálně špatnou volbu. Zřekli jsme se Dárce svobody, a začali spoléhat na záštitu, která toho není hodna.

Ne nadarmo umisťuje vypravěč ono shromáždění do místa zvaného Ráma. Když totiž éra králů končila v troskách Jeruzaléma a chrámu, byli judští zajatci před deportací do Babylona shromáždění právě v Ráma. *Hlas v Ráma slyšán jest a nařikání, pláče Ráchel pro syny své, protože jich není*, hořekoval tehdy prorok Jeremjáš.

Na táboře si ten příběh budeme vyprávět s dětmi, ale on jen především pro dospělé. To sebekritické vyprávění o tom, jak jsme se rozhodli pro vládu pevné ruky, chce vyznít především jako varování pro budoucnost. I proto, aby naše rozhodování nepřipravovala našim dětem budoucnost poznamenanou (fatálně) naší krátkozrakostí, nevírou, ustrašeností. Voláním po lídrech, co vedou k nelidskosti. Je to hořká a tvrdá pravda, ale ten příběh je psaný s důvěrou, že pravda vysvobozuje. Právě i z pastí chybných, a někdy fatálně mylných, rozhodnutí. Tak chce ten příběh přehodit v myslích a srdcích svých posluchačů výhybku. Nasměrovat k volbě a budoucnosti jiné, vskutku perspektivní. K budoucnosti těch, kdo umějí více poslouchat Dárce svobody, než lidské strachy, touhy po okamžité jistotě, nebo vlastní konformitu. Amen

(S touto důvěrou teď jako své vyznání zpívejme V nebi je trůn)

Svíta 360, V nebi je trůn

1Sa 8; Salvátor 14. 7. 2024

Píseň 315

In: Co jsme slyšali a o čem víme, to , co nám otcové vyprávěli, nebudeme tajit jejich synům. Budeme vyprávět budoucímu pokolení o Hospodinových chvályhodných činech , o mocných skutcích a divech, jež konal. Stanovil svědectví v Jákobovi, vydal zákon v Izraeli a přikázal našim otcům, aby s tím seznamovali své syny, aby o tom vědělo budoucí pokolení, synové, kteří se zrodí. Ti to budou dále vyprávět svým synům, aby složili důvěru v Boha a na Boží skutky nezapomínali, aby zachovávali vždy jeho přikázání, a nebyli jako jejich otcové, to umíněné, vzdorné pokolení, pokolení nestalého srdce, jehož duch nezůstal věrný Bohu. (Ps 78)

Píseň 244 PB je přítomen

Modlitba

Jako lid vysvobozený, ospravedlněný, k naději pozvaný - smíme se, Pane, stavět před tvou tvář. Zpívat ti a radovat se z darů spásy, z příběhu tvé záchrany. A přece nám hrdla stahuje nejistota a strach. Málo bereme vážně tvé dary i směr tvých příběhů. Leckdy od tebe očekáváme spíš to, od čeho nás i druhé chceš odvrátit. A taky nám chybí odvaha. To vše nám brání v nadějném výhledu, a před tvou tvář se se samozřejmostí spravedlivých radovat z tvé blízkosti.

Prosíme proto, buď nám podivuhodně nablízku. Nenech se udolat lidským odmítáním ani naší malověrou. Naplň naše srdce i dny slovem záchrany, nastav zrcadlo, veď k proměně , a pak otevři ústa k písním nové důvěry a nového očekávání. O to prosíme pro toto naše společenství i pro tvou církev v celém světě. Věříme, že se tě takto můžeme s důvěrou dovolávat, pro tvého pomazaného Jše. Amen.

1. čtení 1Sa 8,1-10

Píseň 115 B je náš Pán a Král

kázání 1Sa 8,11+17-22

Píseň Svítá 360

Ohlášení

Přímluvy KYRIE

- za církev, ať tu vane duch svobody, odpovědnosti, odporu ke lži a aroganci, zastání těch, na něž si dovolují svévolníci a násilníci tohoto věku, *KYRIE*

- za obyvatele míst postižených bombardováním, za lidi umírající ve válkách, dávej vanout Duchu solidarity, odpovědnosti, pomoci. Braň slabé a zranitelné před cynismem silných. *KYRIE*

- za rodiny a vztahy, kde panuje dusno a nedýchateľno. Občerstvuj naději, inspiruj k obnově, odpuštění nalézání nové radosti. *KYRIE*

- za ty kdo si připadají zbyteční, prožívají neúspěchy, zklamání. Trpí vedrem, hladem, lhostejností. Duchem života občerstvi všechna taková místa a příběhy. *KYRIE*
V tiché modlitbě ti předkládáme své přátele i problémy, na něž se cítíme krátcí „...“ *KYRIE*

Otče náš

Poslání 2Kor 6,14-18

Požehnání Hospodin je tvůj ochránce, Hospodin je ti stínem po pravici. Ve dne tě nezasáhne slunce ani za noci měsíc. Hospodin tě chrání ode všeho zlého, on chrání tvůj život. Hospodin bude chránit tvé vycházení a vcházení nyní i navěky.

Píseň 408 Král věčný nás požehnej